

REFERAT Klima- og Bæredygtighedsudvalget 2018-2019 d. 22-01-2018

Mødedato Mandag d. 22. januar 2018 kl. 00:00

Mødested Mødelokale 1, Vibegård, Rønne

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Affaldsordninger, fremtidig udvikling.....	5
Energistrategi.....	8
Den samlede energiplanlægning - procesforløb.....	11
Orientering om væsentlige indsatsområder.....	14
Udvalgets arbejdsform og integration i øvrig politisk organisation.....	17
Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd.....	19
Gensidig orientering.....	21

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

00.01.00P35-0101

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	22-01-2018	1	

Fraværende

Winni Grosbøll.

Kirsten Wendell og Bente Helms forlod mødet kl. 17.15 under behandlingen af pkt. 4.

Bemærkninger til dagsordenen

Ingen.

Punkt 2: Affaldsordninger, fremtidig udvikling

Bilag

Redegørelse for Bofas aktiviteter og de fremtidige udviklingsmuligheder af de bornholmske affaldsordninger 1512 2017

Åbent punkt

2 Affaldsordninger, fremtidig udvikling

07.01.00P00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	04-01-2018	7	
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	22-01-2018	2	

Hvem beslutter

Klima- og Bæredygtighedsudvalget beslutter.

Resumé

Bofa fremlægger en redegørelse for aktiviteter og fremtidige udviklingsmuligheder af de bornholmske affaldsordninger. Klima- og Bæredygtighedsudvalget (KBU) skal tilkendegive hvilke tiltag, der skal arbejdes videre med som en del af de nye affaldsordninger.

Indstilling og beslutning

Teknik- og Økonomidirektøren indstiller,

- at redegørelsen drøftes, samt at KBU tilkendegiver, hvilke tiltag Bofa skal arbejde videre med som en del af de nye affaldsordninger.

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 4. januar 2018:

Drøftet. Bofa arbejder videre med et nyt oplæg i forlængelse af udvalgets drøftelser. Punktet behandles igen på næste møde.

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 22. januar 2018:

Udvalget udtaler, at der igangsættes et kortere udbud for affaldsindsamling på 2 år, med uændrede konditioner. Formålet er at skabe tid til en politisk proces, hvor en langtidsholdbar, ambitiøs og økonomisk robust ordning kan iværksættes, så Bornholm kommer i front i forhold til genanvendelse med så få gener for borgerne på Bornholm som muligt.

Udvalget lægger vægt på at affaldshåndteringen behandles samlet for borgere og erhvervsliv.

Sagsfremstilling

Bofa har i vedlagte bilag redegjort for et antal muligheder i forbindelse med ændringer i de bornholmske affaldsordninger som konsekvens af Regeringens Ressourcestrategi "Danmark uden Affald".

Bofa ønsker at indgå i dialog med KBU med henblik på at afklare hvilke løsninger, Bofa skal arbejde videre med og udarbejde detailforslag til efter nedenstående tidsplan.

Bofa forventer at drøfte indholdet af en ny affaldsindsamlings- og behandlingsmodel med KBU i forbindelse med møderne 4/1, 22/1 og 26/2 2018.

Derefter vil der blive arrangeret et temamøde for KB i marts 2018.

Endelig vil et samlet oplæg blive fremlagt for KBU 30/4, for ØEPU 23/5 og endeligt vedtaget på KB 31/5 2018.

Bofa forventer derefter at gennemføre prækvalifikationen i perioden juni og juli 2018.

Selve processen med udbud efter forhandling gennemføres i perioden august til december 2018/ januar 2019, således at tildeling må forventes på plads senest i januar 2019 til ikrafttrædelse ultimo 2019, hvor den nuværende kontrakt senest udløber.

Økonomiske konsekvenser

Der er ingen økonomiske konsekvenser for nærværende. De økonomiske konsekvenser vil blive fremlagt, i forbindelse med udarbejdelsen af de endelige affaldsordninger.

Supplerende sagsfremstilling til KBU 22.1.2018

På udvalgsrådet den 4.1.2018 fremsatte udvalget ønske om at få belyst en række emner indenfor området yderligere. Bofa har derfor fremsendt et notat, der er vedhæftet dette dagsordenspunkt som lukket bilag. Årsagen til, at det er lukket, er, at det indeholder oplysninger om økonomiske forhold.

Punkt 3: Energistrategi

Åbent punkt

3 Energistrategi

00.22.00A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	04-01-2018	2	
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	22-01-2018	3	

Hvem beslutter

Klima- og Bæredygtighedsudvalget beslutter.

Resumé

Udvalget skal drøfte status på energistrategien.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at status og den fremadrettede proces for energistrategi drøftes.

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 4. januar 2018:

Punktet genoptages på næste møde.

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 22. januar 2018:

Udvalget udtaler, at der skal afsøges aspekter af sol-energi, søkabel, kystnære vindmøller, ponton-havvindmøller i kombination med bølgeenergi, "afledsmodeller" som fx køb af VE-certifikater eller opstilling af vindmøller uden for Bornholm.

Sagsfremstilling

En vigtig del af BGI er vores CO₂-mål. Derfor er processen omkring vores energistrategi en vigtig forløber for BGI arbejdet. Flere politiske partier har været fremme med ønsker om enten havmøller og/eller søkabel som en bærende del af vores energiforsyning. Vi bør hurtigst muligt (Q1) have afklaret, om dette er en realistisk farbar vej for Bornholm at nå CO₂ målsætningen indenfor den fastsatte tidsramme, da BGI målsætningen ellers falder.

Vi bør enes om hvad nøjagtig, der skal være undersøgt, før vi kan give en fyldestgørende svar på om havmøller, søkabel eller evt. andet kan være en løsning indenfor tidsrammen af BGI-målet.

Denne liste over undersøgelser skal have en sådan karakter, at vi, når alle felter er rundet af, enten har fundet en løsning eller fundet et punkt, hvor alle er enige om, at nu er mulighederne udtømte for at finde en løsning indenfor den angivne målsatte tidsramme.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling til KBU 22.1.2018

Drøftelserne på KBUs møde den 4. januar 2018 mundede ud i følgende liste over følgende emner som udvalget ønsker undersøgt yderligere i forhold til det videre arbejde med Bornholms energistrategi:

- Bølgeenergi
- Tunnelstrøm
- Nyt søkabel
- Kystnære og havvindmøller
- Gasraffinaderi på Biokraft
- Mere solenergi
- Model for køb af aflad

Udvalget ønsker et møde med BEOF for at få samme referenceramme og udvalget vil desuden overveje om hele kommunalbestyrelsen skal inviteres til at bidrage til den udtømmende liste over ting, der skal afklares.

Punkt 4: Den samlede energiplanlægning - procesforløb

Åbent punkt

4 Den samlede energiplanlægning - procesforløb

00.22.00A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	22-01-2018	4	

Hvem beslutter

Klima- og Bæredygtighedsudvalget beslutter.

Resumé

Klik her for at skrive resumé

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- At udvalget drøfter det fremsendte oplæg.

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 22. januar 2018:

Udvalget drøftede oplægget. I forhold til den fremtidige energiplanlægning vil udvalget sætte fokus på transportområdet som det næste.

Sagsfremstilling

Formanden for Klima- og Bæredygtighedsudvalget har fremsendt følgende oplæg til drøftelse: "I Præcisering af oplæg til Strategisk Energiplan 2015-2025 hedder det:

Det er muligt at gøre Bornholm stort set CO2-neutral i el- og varmesystemet, når vi skriver 2025:

Det er teknisk muligt at gøre el og varmeproduktion CO2-neutral i 2025 ved energiproduktion baseret på biomasse og sol (ingen nye vindmøller).

Det vil imidlertid ikke være muligt at få økonomien i nye solcelleparker til at hænge sammen, selv med den højest forventelige statsstøtte – da produktionen af solstrøm må begrænses med ca. 19 % på grund af søkablets begrænsede kapacitet.

Det er både teknisk og økonomisk muligt at gøre el og varmeproduktionen CO2-neutral i 2025, ved energiproduktion baseret på biomasse, sol og en begrænset mængde energi fra landbaserede vindmøller

Varme: Fjernvarmen er netop blevet CO2-neutral med ombygningen af Blok 6 på Skansevej til flis som brændsel. Det skete ultimo 2016. Fjernvarmen produceres nu med ca. 75 % lokalt produceret brændsel, halm og flis, hvilket er til gavn for den lokale cirkulære økonomi. I forbindelse med varmeproduktionen er der nu kun affaldsforbrændingen tilbage, som har et mindre CO2-bidrag. Det forventes at blive reduceret med 60 % i 2025 ved hjælp af bedre affaldssortering. De tilbageværende individuelle oliefyre på Bornholm ligger primært udenfor fjernvarmeområderne, og de forventes stort set erstattet med biomassefyre og varmepumper i årene frem til 2025.

Proces og transport: At reducere det betydelige CO2-bidrag fra procesenergi, som er produceret på olie og gas i 2025, og det væsentlige CO2-bidrag fra landtransport på Bornholm vil kræve en særskilt målrettet indsats. Derfor udestår der endnu at udarbejde handlingsplaner for vejen til målet på disse områder.

I Energiplanen tales der altså om fire områder

1. Energiproduktion
2. Varme
3. Transport
4. Proces

Dertil kommer, at der på seneste KBU-møde blev gentaget ønsket om at tage stilling til CO2 regnskabet, også når det gælder transport til og fra øen.

For så vidt angår pkt. 1 Energiproduktion diskuterede vi på sidste KBU en udredning af de åbenstående spørgsmål nogle politikere fortsat sidder tilbage med, før en endelig afklaring af valget om energisammensætningen i produktionen er mulig. Den proces er sat i gang. Og forventes tidsmæssigt at følge forløbet af energiforliget på Christiansborg. Dvs. at en endelig stillingtagen til energiproduktionens sammensætning falder medio 2018.

For så vidt angår varme er der stort set redegjort for CO2 neutraliteten i 2025. Dog under forudsætning af, at man anvender lokal brændsel, halm og flis, samt at man fortsat har forbrænding på BOFA. I forbindelse med KBUs gennemgang af ressourcestrategien, vil man også naturligt tage fornyet stilling til disse elementer. Ressourcestrategien forudsættes igangsat sidste halvår 2018.

Tilbage står de to punkter transport og proces.

Vores muligheder for indsatser på proces afhænger dels af en evt. afgiftsfritagelse i forbindelse med Test-ø ansøgningen ved det kommende energiforlig.

Der er desuden netop igangsat et projekt under titlen Bæredygtig Bundlinje Bornholm, hvor 30-40 Bornholmske virksomheder skal arbejde med Cirkulær Økonomi, herunder procesoptimering. Erfaringerne herfra og afklaringen af vores afgiftsregler kan have en betydning for planlægningsarbejdet vedrørende procesdelen. Derfor udskydes denne del indtil ultimo 2018.

Hvad transport angår, foreslår jeg, at vi på førstkomende KBU får et oplæg omkring status på vores indsats i forhold til CO2-neutral landtransport på Bornholm. Herunder både eksisterende aktiviteter, samt en gennemgang af de input, som borgerne præsenterede ved mødet i kyllingemoderen. Landtransport vil indeholde indsatsområder for BRK som organisation (flådestyring) og som serviceudbyder (offentlig transport). Det kan indeholde politiske tiltag i forhold til privattransporten. Men der er også vigtige transportelementer i den tunge trafik, der bedst adresseres via en dialog med det private erhvervsliv.

Hvad angår transport til og fra øen, skal der tages stilling til, hvordan vi forholder os i forhold til at få energihensyn indlagt i det kommende færgeudbud, og hvilket tidsforløb der dér er mest hensigtsmæssig. På den kortere bane skal der tages stilling til, om vi fortsat ønsker at holde vand og lufttransport udenfor vores energipolitiske indsats. Eller om Molslinjen og DAT kan være samarbejdspartnere i en BGI-sammenhæng."

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 5: Orientering om væsentlige indsatsområder

Åbent punkt

5 Orientering om væsentlige indsatsområder

00.22.00A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	04-01-2018	8	
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	22-01-2018	5	

Hvem beslutter

Klima- og Bæredygtighedsudvalget beslutter.

Resumé

Udvalget får en orientering om nogle af de væsentligste indsatsområder for udvalgets arbejde.

Indstilling og beslutning

K0ommunaldirektøren indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 4. januar 2017:
Genoptages på næste møde.

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 22. januar 2018:
Udsat.

Sagsfremstilling

Orientering om væsentlige indsatsområder:

1. Bright Green Island, status herunder organisation og forhold til vækstforum
2. Udvikling af Kunsthåndværk som ny regional søjle
3. Fødevarerstrategien – herunder 80/20 plan. Dvs 20 % økologi kommunal indsats, 80% øvrig hensyn til bæredygtighed
4. Kommuneplan – delopgave i form af visions-input til ØEPU "Hvad vil vi med øen"
5. Boligpolitik/ 10 års planer (herunder tilflytning, ollekolle, politik for garanti til boligforeninger, Boliger for psykisk og socialt sårbare, bopælspligt)
6. Energi Testø - opdatering på status

7. Affaldsstrategi (sammenhæng/delelement til ressource- og energiplan). Drøftelse af processen fremover. Input fra hvilke udvalg?

8. Ressourcestrategi (herunder Biomasse regnskab, politik om øget sortering og/eller nedbringelse af slutmængden af affald, cirkulær økonomi indsats)

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling til KBU 22.1.2018

Foruden de i sagsfremstillingen nævnte indsatsområder peger KBU på følgende områder, der skal drøftes i relation til udvalgets arbejde:

- Indkøbspolitik
- Politik for BRKs bilflåde
- Inddragelse af borgerforeninger
- Bæredygtighedsbegrebet

Punkt 6: Udvalgets arbejdsform og integration i øvrig politisk organisation

Bilag

notat KBU

Åbent punkt

6 Udvalgets arbejdsform og integration i øvrig politisk organisation

00.22.00A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	04-01-2018	6	
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	22-01-2018	6	

Hvem beslutter

Klima- og Bæredygtighedsudvalget beslutter.

Resumé

Udvalget skal drøfte arbejdsform og integration til den øvrige politiske organisation.

Indstilling og beslutning

Formanden for Klima- og Bæredygtighedsudvalget indstiller,

- at det vedhæftede oplæg drøftes

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 4. januar 2018:

Drøftet. Oplægget rettes til og forelægges udvalget på et senere møde.

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 22. januar 2018:

Drøftet og taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Formand for Klima- og Bæredygtighedsudvalget Anne Thomas har udarbejdet et oplæg til drøftelse på første møde. Oplægget omhandler forslag til, hvordan udvalget skal arbejde og refleksioner omkring KBUs forhold til øvrige dele af den politiske organisation.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling til KBU 22.1.2018

Oplægget til udvalgets arbejdsform og integration til den øvrige politiske organisation mm. er blevet opdateret, hvad angår afsnittene om forholdet til Vækstforum og forholdet til internationale samarbejder. Det opdaterede oplæg er vedhæftet.

Punkt 7: Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

Åbent punkt

7 Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

00.01.00P35-0101

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	22-01-2018	7	

Indstilling og beslutning

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 22. januar 2018:
Ingen.

Punkt 8: Gensidig orientering

Åbent punkt

8 Gensidig orientering

00.01.00P35-0101

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	22-01-2018	8	

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 22. januar 2018:
Orientering givet.